

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Leonardi Lessii E Societate Iesv Theologi. In D.
Thomam De Beatitudine. De Actibus Humanis. De
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censuris.
Prælectiones Theologicae Posthumæ**

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1645

Art. 11. Vtrum omnino liceat à communione abstinere.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72898)

lidum, vt interdum fit per obliuionē. Tunc enim communio in aliud tempus esset differenda: nisi grauis aliqua causa prohibeat.

ARTICVLVS IX.

Vtrum non-habentibus vsum rationis, sit dandum hoc Sacramentum?

Respondetur Primò, Ijs, qui nunquam habuerunt vsum rationis, non esse dandum Eucharistiam: vt infantibus, & amentibus à natiuitate. Ratio est; quia ad huius Sacramenti susceptionem requiritur deuotio & reuerentia; & vt accipiatur tanquam cibus spiritalis.

24
Infantibus
ne detur
Eucharistia.

Nec amentibus, nisi aliquando vsum rationis.

Respondetur Secundò, Ijs verò, qui aliquando vsum rationis habuerunt, & hoc Sacramentum desiderauerunt, dandum est saltem in periculo mortis, tanquam viaticum, etiamsi multos annos in amentia fuerint. Ratio est; quia illi habuerunt deuotionem actu ad hoc Sacramentum, quæ adhuc censetur virtute perseverare aliquo modo.

Olim infantibus dari solita,

Notandum est Primò, In quibusdam Ecclesijs olim fuisse consuetudinem, vt etiam infantibus post Baptismum, & Confirmationem, daretur Eucharistia: vt patet ex Dionysio lib. de Ecclesiastica Hierarchia cap. 7. parte 3. sub finem: *Illud verò (inquit) quod pueri quoque, qui necdum possunt intelligere, diuini Sacramenti Baptismatis, & altissimorum Communione sacrosanctæ signorum fiant participes, videtur profanus ridiculum: &c.* Idem colligitur ex Cypriano sermone de Baptizatis; vbi inter alia refert de quadam infantula, quæ Eucharistiam euomuit, eò quod panem tinctum idolis immolatum gustasset. Et Auctor de Ecclesiasticis dogmatibus c. 52. *Si paruuli sunt (nempe qui ab hæreticis sunt baptizati) vel hebetes, qui doctrinam non capiunt, respondeant pro illis, qui eos offerunt; & sic per manus impositionem christumate communiti, Eucharistia mysterijs admittantur.*

Cum iam infantibus dari non debeat.

Sed hæc consuetudo ob iustissimas causas iam pridem in Ecclesia est abolita. Primò, Ob maximum periculum irreuerentiæ: fieri enim vix potest, vt infantes Sacramentum vel saluus non eijciant, vel non exspuant. Secundò, Quia requiritur reuerentia, & deuotio, & vt accipiatur tanquam cibus spiritalis; quod infantes non possunt. Quare cum sine illo possint saluari, omnino decet vt illis non detur. Denique fundamentum illorum, qui communionem censebant infantibus esse dandam, sunt verba illa Domini Ioannis 6. *Nisi manducaueritis:* quæ constat non pertinere ad infantes, sed ad solos adultos.

25
Detur omnibus qui implicitè eam desiderant.

Notandum Secundò, Non solum ijs dandum hoc Sacramentum, qui aliquando explicitè hoc desiderarunt, sed etiam ijs, qui implicitè: quales sunt omnes qui Christianè vixerunt, & modò rationis vsum sunt destituti, vt explicitè petere nequeant: quiuis enim Christianus, dum ratione utitur, censetur implicitè velle suscipere omnia salutis suæ remedia Christianæ plebi communia. Requiritur tamen Primò, Vt præsumatur esse in bono statu; quod semper præsumi debet, quamdiu non constat de contrario. Vnde etsi malè vixit, si tamen postea signa contritionis dedit, non

est præsumendum hoc remedio: vt colligitur ex decreto Concilij Carthaginensis citato hic à D. Thoma in Corpore. Secundò, Vt absit periculum eiectionis, vel alterius irreuerentiæ notabilis. Vide Siluestrum, Euchar. 3. q. 5. §. octauo.

ARTICVLVS X.

Vtrum liceat quotidie hoc Sacramentum suscipere?

Respondetur licere, quotidie sumere, modò quotidie sit paratus vt dignè id præstes. Vide D. Thomam, qui id optimè explicat. Idem habet Concilium Tridentinum sessione 22. cap. 6. *Operaret quidem S. Synodus, vt in singulis Missis fideles adstantes non solum spiritali affectu, sed sacramentali etiam Eucharistia perceptione communicarentur, quo ad eos sanctissimi huius sacrificij fructus vberior perueniret. Nec tamen, si id non semper fiat, idcirco Missas illas, vt priuatas, & illicitas damnat, &c.*

Quotidie communicare fideles oportet Tridentinum.

Aduerte tamen, Quia varia sunt hominum negotia, & animarum occupationes, satis esse, vt seculares octauo quoque die accedant: id enim sufficit ad fructum animorum, & habetur ratio reuerentiæ huius Sacramenti: difficile enim est secularibus crebrius conueniens tempus huic sacratissima actioni impendere, & sese debite præparare. Qui autem planè à mundo sunt segregati, & toti rebus spiritalibus dediti, (quales debent esse religiosi, & huiusmodi similes) ij sapius possunt communicare, habita tamen ratione edificationis proximorum, & consuetudinis locorum.

Seculares octauo die communicent.

Crebrius Religiosi & Deuoti.

Petes, An sapius in die liceat communicare? Respondeo; non licere, nisi fortassis in euentu: vt v. g. ad impediendam iniuriam huius Sacramenti ab incendio, ab hæreticis &c. Id tamen non est iure diuino prohibitum, sed Ecclesiastico: quod colligitur ex Cap. *Consulisti*, de Celebratione missarum; & Cap. *Sufficit*, de Consecratione dist. 1. quibus locis Sacerdoti non permittitur secundò celebrare, nisi ob necessitatē. Vnde colligunt Doctores laico nõ licere secundò communicare; quod etiam Ecclesiæ consuetudo confirmat. Quauis tamen hora diei potest quis communicare, modò sit ieiunus, & absit scandalum; vt docet Angelus, Eucharistia 3. num. 36. & Siluester Eucharistia 3. q. 15. nulla enim lex obstat, aut consuetudo habens vim præcepti. Secus de celebratione.

27
Semel duntaxat in die extra necessitatem.

Quauis hora.

ARTICVLVS XI.

Vtrum omnino liceat à Communionem abstinere?

Notandum est, quosdam Doctores sentire communionem laicam non esse iure diuino præceptam, sed solum consultam; iure tamen Ecclesiastico esse præceptam. Ita D. Thomas in 4. d. 9. vt testatur Caietanus hic, qui in eam propendit, & Alexand. Halens. 4. p. q. 51. Bonauentura d. 12. art. 4. q. 1. Gabriel in Canonem lectione 87. Ferrariensis 4. contra gentes cap. 61. Siluest. Eucharistia. 3. §. 1.

28

Diuino præcepto obligantur ad quantum que communicandus.

Sed contrariū est longè probabilius & verius; nempe

nempe hominem teneri aliquando sumere hoc Sacramentum, non solum Ecclesie præcepto, sed etiam diuino mandato. Ita ferè alij Doctores.

Probat^{ur} Primò, Ioannis 6. v. 53. *Nisi manducaueritis Carnem Filij hominis, & biberitis eius Sanguinem, non habebitis vitam in vobis*: quæ verba intelligenda sunt de Eucharistiæ sacramentali sumptione; vt supra dictum est; & apertè insinuant huius sumptionis necessitatem ad vitam spiritalem: atqui hæc necessitas, non est necessitas medij: ergo est necessitas præcepti. Dices; ibi solum significari magnam vtilitatem, quæ sapè meretur nomen necessitatis. Sed contra: Quia id est contra proprietatem verborum, à qua sine magna ratione non licet recedere. Quomodo enim apertè potuisset significare præceptum, seu necessitatem prouenientem ex præcepto, quàm tali modo loquendi? Sic enim alibi necessitatem significat; *Nisi penitentiam egeritis*. Deinde, Cur Dominus toties hoc inculcat, si solum proponit rem consilij, & liberam?

Probat^{ur} Secundò, Ex eo Luca 22. *Hoc facite in meam commemorationem*, quibus verbis Dominus totam hanc actionem scilicet consecrationem, oblationem, dispensationem & sumptionem præcepit fieri in sua Ecclesia.

Dices Dominus non præcepit hinc ipsam substantiam sumptionis, sed modum; nempe, vt quando volumus sumere, id faciamus in ipsius memoriam: sic enim Apostolus videtur interpretari 1. ad Corinth. 11. v. 26. *Quotiescunque*, inquit, *manducabitis panem hunc, & calicem bibeatis, mortem Domini annuntiabitis, donec veniat*: & noster Canon, *Hæc quotiescunque feceritis, in mei memoriam facietis*.

Sed contra: Primò, Quia hinc sequeretur non præcipi etiam ipsam consecrationem, & oblationem; sed solum modum, necessariò seruandum, quando volumus consecrare vel offerre: quod falsum est. Secundò, Quia istis verbis non præcipitur aliquis modus extrinsecus, cum quo hoc Sacramentum debet consecrari, & sumi; sed intrinsecus, & substantialis: nam ipsa consecratio, oblatio, & sumptio est quædam commemoratio mortis Dominicæ: extrinseca autem memoria mortis Dominicæ non est absolutè necessaria aut præcepta: ergo istis verbis præcipitur ipsa consecratio, oblatio, & sumptio. Tertio, Quia Concilium Trident. sess. 13. cap. 2. ait, *Dominum præcepisse nos colere sui memoriam in huius Sacramenti sumptione*, insinuans in ipsa sumptione consistere hanc memoriam, & per ipsam coli memoriam mortis eius. Et Confirmatur ex eo, quod subiungitur; *Sumi autem voluit hoc Sacramentum, tanquam cibum spiritalem, & tanquam antidotum &c.* apertè indicans ipsam sumptionem esse præceptam.

D V B I V M I.

Quinam obligentur hoc præcepto?

30 Præcepto Communionis non tenentur infantes.

R Espondeo, & Dico Primò, Non obligari infantes. Probat^{ur}, non enim per se obligantur; Quia per se non possunt vllò modo obligationi satisfacere, cum careant vsu rationis. Neque etiam per parentes (sicut ad Baptismum) vt patet ex vsu Ecclesie, quæ non dat infantibus Eucharistiã, Deinde, quia Dominus solis adultis loquitur Ioannis 6. cum ait, *Nisi manducaueritis &c.* Vnde illa verba ad infantes nihil pertinent.

Dico Secundò, Obligantur omnes adulti ratione vtentes, etiam non baptizati; quamuis huic obligationi non possint satisfacere, nisi post baptismum. Probat^{ur}; quia Dominus Ioannis 6. omnibus adultis, etiam non baptizatis, dicebat; *Nisi manducaueritis &c.*

31 Tenentur omnes adulti.

Hinc sequitur Primò, Catechumenum, qui in periculo mortis per negligentiam omittit baptismum, duplex peccatum committere: alterum contra præceptum baptismi, alterum contra præceptum sumptionis Eucharistiæ: tenebatur enim tunc vtrumque implere, etsi ordine quodam.

Catechumeni.

Sequitur Secundò, Etiam obligari eos, qui aliquando vsu rationis habuerunt. Quare si incendant in amentiam, & non consistet eos esse in malo statu, necessariò debet illis porrigi à Parochis; nisi fortè aliqua notabilis irreuerentia timeretur.

Amentes.

Sequitur Tertio, Obligari etiam eos, qui morte plectendi sunt: nam ad eos etiam sententia Domini pertinet. Et quamuis Ecclesia ob grauissimam culpam possit eos communionem priuare, etiam in extremis; vt patet ex multis canonibus Concilij Elibertini, & ex Concilio Sardicensi can. 2. & Innocentio I. epist. 3: tamen non expedit ob ingens periculum salutis; vnde etiam illi canones sunt reuocati; vt docet Innocentius epistola citata; & Can. *Quæstrum*. 13. q. 2. Concilium Moguntinum dicit ex præcepto canonum sacrorum talibus dandam esse communionem, si peniteant & confiteantur. Et Capitulo, quod incipit *Super eo*, de hæreticis in 6. præcipitur dari viaticum ante supplicium, etiam hæreticis relapsis, si sufficientia signa dederint penitentis, & fidei. Idem præcepit Pius V. motu proprio anno 1569. qui receptus est in Hispania (vbi antè erat contraria consuetudo) & lege regia confirmatus. Quare monendi sunt Magistratus, ne id impediant; nam possent esse causa damnationis.

Morte plectendi.

Sequitur Quarto, Obligari etiam pueros in articulo mortis, etiam si nondum decem annos habeant; modò eo sint iudicio, vt possint peccare mortiferè, & confiteri. Et ratio est, quia tunc sunt capaces necessariae reuerentis & deuotionis; & non expectatur commodius tempus, quo melius sint dispositi: ergo tunc tenentur accipere. Confirmatur; quia cum sint capaces obligationis, censentur ratione articuli mortis iure diuino obligari. Ita Suarez, & multi recentiores. Extra mortis periculum tamen non obligantur: quia expectatur commodius tempus, quo magis instruantur, vt deuotiùs percipiant.

Pueri necdum decemnes in mortis articulo.

D V B I V M I I.

Quando obliget hoc præceptum Communionis?

R Espondeo & Dico Primò, Obligare hoc præceptum in periculo mortis. Ita Durandus d. 9. q. 2. Item Gabriel, Richardus, Dominicus Soto, Petrus Soto, & multi recentiores. Probat^{ur}, Quia si homo vnquam in vita obligatur, certè tunc maximè, quando potissimum se debet ad vnionem cum Christo disponere, & præsidij huius Sacramenti contra impugnationes demonis munire.

32 Præceptum Communionis obligat in articulo mortis.

Aduerte tamen, quosdam Doctores existimare, eum, qui in Paschate communicauit, non teneri in

Quid si ante in Paschate communicauerit.

neri in mortis articulo, etiam si ille post multos menses inciderit. Ita Caietanus in Summa, V. Communio. Paludanus d. 9. q. 1. Siluester V. Eucharistia 3. §. 1. Victoria q. 86. Denique Fumus V. Communio. num. 4. Verum, Contrarium est multò probabilius & omnino seruandum in praxi: tum ob rationem allatam, tum quia saltem iure Ecclesiastico tenetur. Nam Canones passim præcipiunt dari hoc Sacramentum infirmis moribundis vt viaticum: vt patet ex paulò antè dictis, & ex Concilio Nicæno, c. 12. vbi excommunicatis è corpore discessuris iubet dari Eucharistiam, vt necessario vitæ suæ viatico non fraudentur: additque hanc esse antiquam legis regulam; insinuans esse traditionem Apostolicam: nusquam enim inuenitur hoc institutum, semper tamen in Ecclesia diligentissimè obseruatum, sic vt sine graui fidelium offensione non possit prætermitti: quod est signum stricte obligationis.

Quid si ante paucas hebdomades.

Aduerte tamen, Si quis ante sex vel octo dies, vel fortè etiam ante quadiagesimam, communicasset, nihil cogitans de morte propinqua, & incidat tunc in mortis periculum, non teneri rursus communicare; vt docet Sotus dist. 12. q. 1. art. 11. Ratio est; quia re ipsa communicauit instante mortis periculo, ac proinde huic obligationi quodammodo satisfecit, etsi ignorans. Sic qui die festo audiuit sacrum, ignorans esse festum, satisfacit præcepto sic vt non teneatur secundò audire: præsertim cum quisque censetur habere implicitam intentionem per suos actus satisfaciendi obligationi, si qua subsit; nisi contrarium explicet. Valdè tamen consulendum, vt rursus comunice, etiam si pridie ignarus vicinitatis mortis communicasset: nam formaliter non accipit Eucharistiam, vt viaticum, cum nihil de periculo cogitauerit.

33. Iure diuino aliquoties in vita renemur communicare.

Dico Secundò, Tenetur præterea homo iure diuino aliquoties in vita Eucharistiam percipere. Ita auctores citati. Ratio est, quia præcipitur à Domino per modum alimenti spiritualis: sed alimentum non solum in morte sumi debet, quin potius conditio eius postulat, vt in vita sumatur. Confirmatur, quia sicut alimentum corporale sepius sumi debet in vita, ad insaurandas vires corporis, quæ caloris actione debilitantur; ita alimentum spirituale sepius sumi debet ad vires animæ reficiendas, quæ calore concupiscentiæ & fomitis assidue debilitantur. Non est tamen contra ius diuinum differre per annum: nam Ecclesia id permittit. Fortalsè tamen ad tres, vel quatuor annos extrahere, contra ius diuinum fuerit. Nam modus loquendi ipsius Christi insinuat sepius esse fumendum. Nullum tamen tempus præcisè ab homine determinari potest: nam Christus id non explicuit, sed Ecclesiæ ordinationi permisit.

34. Communio Paschalis, est iuris Ecclesiastici.

Dico Tertio, Iure Ecclesiastico tenentur omnes adulti vsum rationis sufficientem habentes, communicare quotannis; idque in Paschate. Patet hoc ex Cap. Omnes vtriusque sexus, de Pœnitentibus. Vbi

Aduerte Primò, Tempus Paschatis complecti quindecim dies, qui sunt à Dominica Palmarum inclusiuè, vsq; ad Dominicam in Albis inclusiuè; vt declarauit Eugenius IV. teste Nauarro cap. 21. nu. 45. V. Eucharistia. Vnde sufficit, vt quis aliquo ex his diebus comunice in sua parocchia. Ante autem, vel post communicare non sufficit, nisi alicubi ex consuetudine hoc tempus sit magis

extenium: sicut Conimbricæ, & Mediolani complectitur totam quadragesimam.

Aduerte Secundò, Satisfieri huic præcepto etiam per communionem sacrilegam in peccato mortifero, sic vt secundò non tenearis illo anno communicare; vt docet Couarruias in Caput Alma 1. p. §. 5. n. 1. & Sotus lib. 2. de Iustitia q. 3. art. 10. Ratio est: Quia implet substantiam operis, quam lex præcipit. Nec refert quòd debito modo id non faciat: quia modus ille non præcipitur illa lege, sed lege diuina.

Ei satis fit sacrilegà comunione.

Aduerte Tertio, Còmuniter Doctores docere, Eum, qui præuidet se habiturum impedimentum, non teneri anteuertere tempus Paschale. Ratio est; quia nemo tenetur anticipare tempus, cui ipsi opus necessario connexum est, vt patet de festis, & ieiunijs. Nam sic non impletur præceptum: cuius signum est, quia si cessaret impedimentum, teneretur nihilominus tempore statuto communicare, quamuis anteuerti sset illud tempus. Secus est in præcepto confessionis, quia non est connexum certo tempori, sed sufficit vt fiat intra annum. Vnde si videt fore impedimentum sub finem anni, & illo anno non est confessus sua peccata mortifera, tenetur anteuertere tempus Paschale sua confessione.

An tempus Paschale præuertendum.

Aduerte Quarto, Eum, qui tempore Paschali non communicauit, teneri postea prima opportunitate. Probat hoc optimè Nauarrus loco citato cap. 21. num. 45. & colligitur ex Capitulo Omnes vtriusque sexus, vbi sicut præcipitur vt quiuis confiteatur, saltem semel in anno; ita etiam præcipitur vt quiuis saltem semel in anno comunice, idque ad minus in Paschate; quod etiam definitur in Concilio Trident. sess. 13. c. 9. ergo sicut confessio, etsi differatur vltra annum, nihilominus obligat prima opportunitate; sic & communio. Et ratio est; quia lex non concedit terminum anni, vt tunc obligatio extinguatur; sed vt solutio obligationis non possit vterius differri. Sicut in contractibus statuitur terminus solutionis, vltra quem non potest differri sine peccato; vnde si tunc non satis fiat obligationi, non extinguitur, sed assidue vrget, donec ei satisfiat. Determinatur autem tempus Paschale, tum vt hac ratione communio non differatur vltra annum; sicut sæpè in contractibus determinatur dies, ne vterius differatur: tum quia hoc tempus ob mysterium institutionis huius Sacramenti, & Dominicæ passionis, est conuenientissimum. Non tamen ita alligatur communio tempori Paschali, sicut ieiunium vigiliæ, & Missa dici festo, quorum obligatio perit cum tempore.

Qui in Paschate omisit, tenetur statim post comunicare.

Aduerte tamen contrarium non esse improbabile, scilicet quod obligatio extinguatur, si in Paschate non satisfeceris. Ita Antoninus, Siluester, Tabiena, Ioannès Medina, Dominicus Soto, & Franciscus Victoria.

Contrarium est probabile.

ARTICVLVS XII.

Vtrum liceat Corpus Christi sumere sine Sanguine?

Respondetur Affirmatiuè. Vide D. Thomam.

DVB-